

C-595/21. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2021. szeptember 27.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Bayerisches Verwaltungsgericht Ansbach (ansbachi bajor
közigazgatási bíróság, Németország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2021. szeptember 22.

Felperes:

LSI - Germany GmbH

Alperes:

Freistaat Bayern (Bajorország szövetségi állam, Németország)

Az alapeljárás tárgya

Élelmiszerjog – 1169/2011 rendelet – A VI. melléklet A. részének 4. pontjával összefüggésben értelmezett 17. cikk (5) bekezdése – „A termék megnevezése” fogalom értelmezése

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Az uniós jog értelmezése, EUMSZ 267. cikk

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 1) Úgy kell-e értelmezni az 1169/2011/EU rendelet VI. melléklete A. részének 4. pontjában szereplő „a termék megnevezése” fogalmat, hogy az megegyezik az 1169/2011/EU rendelet 17. cikkének (1)–(3) bekezdésében szereplő „az élelmiszer neve” fogalommal?

- 2) Az első kérdésre adott nemleges válasz esetén:

„A termék megnevezése” fogalom az a megnevezés, amellyel az élelmiszert a kereskedelemben és a reklámokban kínálják, és amellyel az élelmiszer a fogyasztók számára általánosan ismert, még akkor is, ha e tekintetben nem az élelmiszer nevééről, hanem az 1169/2011/EU rendelet 17. cikkének (4) bekezdése értelmében vett védett névről, márkanevről vagy fantázianévről van szó?

- 3) A második kérdésre adott igenlő válasz esetén:

„A termék megnevezése” állhat-e két elemből is, amelyek közül az egyik elem egy védjegy jog alapján oltalomban részesülő, nem az adott élelmiszere vonatkozó, általános megnevezés, illetve gyűjtőnév, amelyet az egyes termékek vonatkozásában egy ezt konkretizáló toldat (mint a termék megnevezésének második része) egészít ki?

- 4) A harmadik kérdésre adott igenlő válasz esetén:

A termék megnevezésének két eleme közül melyiket kell figyelembe venni az 1169/2011/EU rendelet VI. melléklete A. része 4. pontjának b) alpontja szerinti kiegészítő adat esetében, ha a termék megnevezésének két eleme különböző betűmérettel van a csomagolásra nyomtatva?

A hivatkozott uniós jogi rendelkezések

A fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról, az 1924/2006/EK és az 1925/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról és a 87/250/EGK bizottsági irányelv, a 90/496/EGK tanácsi irányelv, az 1999/10/EK bizottsági irányelv, a 2000/13/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2002/67/EK és a 2008/5/EK bizottsági irányelv és a 608/2004/EK bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2011. október 25-i 1169/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2011. L 304., 18. o.; helyesbítések: HL 2014. L 331., 40. o.; HL 2015. L 50., 48. o.; HL 2016. L 266., 7. o.), (18) preambulumbekkezdés, 17. cikk és a VI. melléklet A. részének 4. pontja

A takarmány- és élelmiszerjog, valamint az állategészségügyi és az állatok kíméletére vonatkozó szabályok követelményeinek történő megfelelés ellenőrzésének biztosítása céljából végrehajtott hatósági ellenőrzésekről szóló, 2004. április 29-i 882/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2004. L 165., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 45. kötet, 200. o.), a 2. cikk 10. pontja, valamint az 54. cikk (1) bekezdése és (2) bekezdésének b) pontja

Az Európai Unió Alapjogi Chartája, 16. cikk

A tényállás és az eljárás rövid bemutatása

- 1 A felperes a „BiFi The Original Turkey” kereskedelmi név alatt forgalmazott terméket gyártja, és azt előrecsomagolt élelmiszerként kiskereskedőkön keresztül forgalmazza. A gyártás során pálmazsirt és repceolajat használnak. A „BiFi The Original” a német védjegy jog szerint szó-, illetve ábrás védjegy, az uniós jog szerint pedig ábrás védjegy.
- 2 Az élelmiszer-felügyeleti hatóság kifogásolta az élelmiszer címkézését, és 2019. január 7-én határozatot hozott, amelyben többek között a következőket rendelte el:

„A hatóság megtiltja, hogy a [felperes] a terméket a [»]növényi zsírt és olajat tartalmazó mini baromfiszalámi[«] megnevezéssel a fő látómezőben feltüntetett [»]BiFi 100% Turkey[«] terméknev alatt [...] forgalomba hozza, anélkül hogy a felhasznált összetevőket feltüntetné a termék megnevezésének közvetlen közelében a termék megnevezésére használt betűméret legalább 75%-át kitevő, x magasságú betűméretet használva, amely az [1169/2011 rendelet] 13. cikkének (2) bekezdésében előírt legkisebb megengedett betűméretnél nem kisebb.”
- 3 A felperes e határozattal szemben keresetet nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz.
- 4 A felperes 2019 második negyedévében megváltoztatta a címkézést. Azóta a csomagolás elülső oldalán lévő fő látómezőben a „BiFi The Original” jelölés, valamint – a csomagolás méretétől függően – e jelölés mellett vagy alatt a „Turkey” jelölés található. A „Turkey” szó fölött egy pulyka képe látható fekete színben. A hátoldali címkén az összetevők listája előtt „pálmazsirt és repceolajat tartalmazó mini baromfiszalámi”-ként nevezik meg az élelmiszert. A „BiFi”, a „The Original” és a „Turkey” szavak betűméretei eltérőek, e tekintetben a „BiFi” a legnagyobb betűmérettel, a „The Original” pedig a legkisebb betűmérettel szerepel.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokolásának rövid bemutatása

- 5 A megtámadott határozatban megállapított tilalom a 882/2004 rendelet 54. cikkének (1) bekezdésén és (2) bekezdésének b) pontján alapul. Az élelmiszer forgalomba hozatalára vonatkozó tilalom elrendelésének feltétele a 882/2004 rendelet 2. cikkének 10. pontja értelmében vett „be nem tartás”. A jelen ügyben az 1169/2011 rendelet VI. melléklete A. részének 4. pontjával összefüggésben értelmezett 17. cikkének (5) bekezdésében szereplő élelmiszerjogi rendelkezés be nem tartása jöhet szóba. A vita tárgyát képező élelmiszer esetében ennek tényállási feltételei fennállnak. A szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó (lásd: 1998. július 16-i Gut Springenheide és Tusky ítélet, C-210/96, EU:C:1998:369, 31. pont) arra számít, hogy a szalámi állati zsírral készült. Ezt az állati zsírt a jelen ügyben növényi zsiradékkal (konkrétan pálmazsírral és repceolajjal) helyettesítették.

Az első és a második kérdéstről

- 6 A jelölésnek az 1169/2011 rendelet VI. melléklete A. részének 4. pontjával összefüggésben értelmezett 17. cikkének (5) bekezdése szerinti konkrét kialakítása szempontjából annak van jelentősége, hogyan kell értelmezni a rendelet VI. melléklete A. részének 4. pontjában szereplő „a termék megnevezése” fogalmat.
- 7 A felperes véleménye szerint a „termék megnevezése” megegyezik az ételnevezésnek az 1169/2011 rendelet 17. cikkének (1) bekezdése értelmében vett megnevezésével. Ezzel szemben az alperes úgy véli, hogy „a termék megnevezése” és az ételnevezésnek a 17. cikk (1) bekezdése értelmében vett megnevezése esetében főszabály szerint eltérő jogi fogalmakról van szó. „A termék megnevezése” lehet az ételnevezés neve, de az 1169/2011 rendelet 17. cikkének (4) bekezdése szerinti fantázianév vagy márkanev is. A kérdést előterjesztő bíróság véleménye szerint nem állapítható meg egyértelműen, hogy ezen értelmezések közül melyik helyes, illetve hogyan kell értelmezni ezt a fogalmat.
- 8 A **szöveg** mindkét értelmezés számára nyitott. Amennyiben „a termék megnevezése” fogalom szó szerinti értelméből indulunk ki, az a természetes nyelvhasználat szerint arra a megnevezésre utal, amellyel a terméket általánosan a más termékektől való megkülönböztetés céljából megnevezik. Ez azonban lehet az ételnevezésnek az 1169/2011 rendelet 17. cikkének (1) bekezdése értelmében vett megnevezése, de más olyan megnevezés is, amellyel az ételnevezést a kereskedelemben és a reklámokban a fogyasztók számára kínálják, és amellyel az a fogyasztók számára általánosan ismert, többek között a rendelet 17. cikkének (4) bekezdése értelmében vett márkanev vagy fantázianév.
- 9 Az 1169/2011 rendelet **rendszer**e sem nyújt egyértelmű támpontokat. Így egyrészt az 1169/2011 rendelet 17. cikkének (5) bekezdése amellel szólhat, hogy a termék megnevezése az ételnevezésnek a rendelet 17. cikkének (1) bekezdése értelmében vett megnevezését jelenti, mivel e rendelkezés arra utal, hogy a VI. melléklet az ételnevezés nevére vonatkozó külön rendelkezéseket tartalmaz. Másrészt azonban az is szerepel e rendelkezésben, hogy a VI. melléklet „azt kíséri”, tehát az ételnevezés nevének kívül feltüntetendő további adatokat tartalmaz. Ezzel szemben a VI. melléklet A. részének címe ismét inkább amellel szól, hogy a termék megnevezése és az ételnevezés neve ugyanazt jelenti, mivel abban az A. rész tartalmaként az ételnevezés nevének kíséri elemeket nevezik meg: ez nyilvánvalóan a rendelet 17. cikkének (1) bekezdése értelmében vett megnevezéshez kapcsolódik.
- 10 Mivel az 1169/2011 rendelet preambulumbekendése nem tartalmaznak konkrét megállapításokat e rendelet VI. melléklete A. részének 4. pontjával kapcsolatban, e rendelkezés **értelmére és céljára** vonatkozóan is nehéz megállapítást tenni. A rendeletnek sem a 17. cikkének (5) bekezdéséből, sem a VI. mellékletéből nem állapítható meg, hogy a szabály a fogyasztóknak a megtévesztéssel szembeni

védelmét szolgálja, amint azt a rendelet 7. cikke kétségtelenül teszi. Az 1169/2011 rendelet 17. cikkének (4) bekezdése értelmében vett védett név, márkanév vagy fantázianév használatával az élelmiszer-vállalkozó bizonyos mértékig eltér az élelmiszernek a 17. cikk (1) bekezdése szerinti megnevezésétől, mivel szokásosan a 17. cikk (5) bekezdése szerinti névvel reklámozza az élelmiszert, és a fogyasztók észlelésében e név kerül előtérbe az élelmiszernek a 17. cikk (1)–(3) bekezdése értelmében vett nevével szemben. Az 1169/2011 rendelet VI. melléklete A. részének 4. pontja tehát az átláthatóság és a fogyasztók tájékoztatásának biztosítására szolgálhat azáltal, hogy legalábbis a 4. pont szerinti esetekben biztosítják, hogy a helyettesített alkotóelemekre vagy összetevőkre vonatkozó információk a 17. cikk (4) bekezdése szerinti név méretéhez hasonló méretben szerepeljenek a csomagoláson, ezáltal biztosítva a fogyasztók megfelelő tájékoztatását. Az a kérdés, hogy helyettesítettek-e valamely alkotóelemet vagy összetevőt más alkotóelemmel vagy összetevővel, szintén olyan információnak tűnik, amely iránt a rendelet (18) preambulumbekzdése értelmében a fogyasztók többsége részéről széles körben érdeklődés mutatkozik. Így a termék megnevezése semmi esetre sem egyezne meg az élelmiszernek az 1169/2011 rendelet 17. cikkének (1) bekezdése értelmében vett megnevezésével.

A harmadik kérdésről

- 11 Az első kérdésre adott nemleges válasz és a második kérdésre adott igenlő válasz esetén felmerül a kérdés, hogy a jelen ügyben mi „a termék megnevezése”, mivel a „BiFi” védjegy alatt a felperes a legkülönbözőbb termékeket forgalmazza, mégpedig mindegyiküket az adott élelmiszert jelölő toldattal.
- 12 Mivel a VI. melléklet A. részének 4. pontja az 1169/2011 rendelet többi rendelkezéséhez hasonlóan nem tesz megállapítást „a termék megnevezése” jelentésével kapcsolatban, e rendelkezés arra vonatkozó megállapítást sem tartalmaz, hogy lehetséges-e a gyűjtőfogalomból és a konkrét termékre vonatkozó pontos meghatározásból álló, összetett terméknév. Ezenkívül, mivel az 1169/2011 rendelet VI. melléklete A. részének 4. pontja az abban szabályozott jelölési kötelezettség megalapozásához azt feltételezi, hogy a konkrét élelmiszer esetében egy alkotóelemet vagy egy összetevőt helyettesítettek valamivel, kizárólag ezt a konkrét élelmiszert kell figyelembe venni a termék megnevezésének meghatározása szempontjából. Ha az a megnevezés, amellyel az élelmiszert a kereskedelemben és a reklámokban kínálják, és amellyel az a fogyasztók számára általánosan ismert, több elemből áll, akkor ez a konkrét esetben éppen a termék megnevezése. Következésképpen sok érv szól amellett, hogy a termék megnevezése állhat két vagy több elemből.

A negyedik kérdésről

- 13 A harmadik kérdésre adott igenlő válasz esetén felmerül továbbá az a kérdés, hogy a termék megnevezésének mely részét kell figyelembe venni a kiegészítő

adatoknak az 1169/2011 rendelet VI. melléklete A. része 4. pontjának b) alpontjában előírt mérete szempontjából.

- 14 E tekintetben több értelmezés képzelhető el. Egyrészt figyelembe lehetne venni a termék megnevezésének a legnagyobb betűmérettel feltüntetett elemét. Ez az értelmezés lenne leginkább alkalmas a fogyasztó tájékoztatására irányuló cél elérésére. Másrészt figyelembe lehetne venni az ételkészítés csomagolásán a legkisebb betűmérettel feltüntetett elem betűméretét. Emellett az szólna, hogy az ételkészítés-vállalkozó vállalkozási szabadságába (az Európai Unió Alapjogi Chartájának 16. cikke) való beavatkozás az ilyen címkézési kötelezettséggel a lehető legkisebb mértékű lenne. Végül figyelembe lehetne venni a termék megnevezése azon elemének betűméretét is, amely pontosabban leírja az ételkészítést, és nem minősül általános megnevezésnek vagy védjegynek.